

BAEOMYCES – hattlavar**Hattlavsfamiljen Baeomycetaceae,
Baeomycetales**

Göran Thor

Baeomyces karaktäriseras av skaftade, bruna–rödbruna apothecier samt med att ha gyrophorsyra och lecanorsyra i mogna apothecier. Arterna går ofta att bestämma i fält. *Ainoa* ingår också i Baeomycetaceae och har även den gyrophorsyra i apothecier men påminner till utseendet mer om *Trapelia* (Trapeliaceae, Baeomycetales). *Dibaeis baeomyces* (Icmadophilaceae, Pertusariales) har också skaftade apothecier men dessa är rosa, hymeniet är K/I+ blått och bålen har β -orcinoldepider. *Icmadophila* liknar *Dibaeis* men har oskaftade apothecier.

Bål tjock, skorplik eller med tydliga kantlober (*B. placophyllus*). Fotobiont *Coccomyxa* eller *Elliptochloris*. Apothecier $\pm$ plattade, bruna–rödbruna, på ett $\pm$ tydligt skaft; hymenium K/I–; epihymenium brunt; parafyser ogrenade eller sparsamt förgrenade i övre delen. Asci med K/I– tholus, med 8 sporer. Sporer färglösa, spolformiga–ellipsoida, osepterade eller flersepterade. Pyknid insänkta i bålen. Konidier stavformiga, 4–5 $\times$ 1 μ m.

Bål C–, K+ gul eller K+ gul $\rightarrow$ röd, KC–, Pd+ orange, UV–. Bål med olika kombinationer av stictinsyra, norstictinsyra och/eller connorstictinsyra samt apothecier med gyrophorsyra och lecanorsyra (C+ röd, KC+ röd).

Litteratur: British Lichen Society vol. 55 (2025), Ihlen (1995).

Bestämningsnyckel–inkluderar även *Dibaeis baeomyces*.

- 1 Bål med halvklotformiga, vitaktiga, $\pm$ ihåliga vårtor; apothecier rosa, klotformiga*Dibaeis baeomyces*
- Bål utan halvklotformiga, vitaktiga, $\pm$ ihåliga vårtor; apothecier bruna–rödbruna, $\pm$ plattade 2
- 2 Bål med tydliga kantlober; apothecieskaft med bark
.....*Baeomyces placophyllus*
- Bål utan tydliga kantlober; apothecieskaft utan bark.. 3
- 3 Bål K+ gul $\rightarrow$ röd; norstictinsyra; apothecier på ett $\pm$ fjälligt skaft.....*Baeomyces carneus*
- Bål K+ gul; stictinsyra; apothecier på ett slätt skaft
.....*Baeomyces rufus*

Baeomyces carneus köttröd hattlav

Bål blekt grönaktig–brunaktig, kornig–fjällig, –10 cm i diameter; soral saknas eller finns och då spridda; schizidier vanliga, runda, –0,3 mm i diameter. Apothecier vanliga, bruna, 0,5–2,5 mm i diameter, på ett $\pm$ fjälligt, ibland förgrenat, räfflat skaft utan bark, –4 mm höga.

Bål C–, K+ gul $\rightarrow$ röd, KC–, Pd+ orange, UV–; norstictinsyra, connorstictinsyra.

Kolonisator på störd mark. Sk–TL, ma.

B. rufus men har mörkare och större bålar, ett slätt apothecieskaft och bålen har stictinsyra som dominerande lavsubstans.

Associerade svampar/lavar: *Arthrorhaphis grisea*, *Catolechia scabrosa*, *Sclerococcum athallinum*.

Baeomyces placophyllus loberad hattlav

Bål grågrön–brunaktigt grå, i mitten $\pm$ fjällig, med tydliga, upp till 5 mm breda kantlober, –10 cm i diameter; soral saknas; schizidier vanliga, sköldformiga, –0,6 mm i diameter. Apothecier ovanliga, rödbruna, 0,5–4 mm i diameter, på ett $\pm$ finfjälligt, räfflat skaft med bark.

Bål C–, K+ gul, KC–, Pd+ orange, UV–; stictinsyra (dominerande), norstictinsyra (spår).

På humusrik mark på fjällhedar, stigar, i vägsränningar och liknande miljöer. Sm–TL, ma.

Karaktäriseras av den tydligt loberade bålen som saknar soral. Går lätt att känna igen även utan apothecier.

Associerade svampar/lavar: *Arthrorhaphis grisea*, *Catolechia scabrosa*, *Cercidospora parva*, *Pyrenidium actinellum*, *Thelocarpon epibolum*.

Baeomyces rufus hattlav

Bål grön–grågrönaktig–brunaktig, kornig–finfjällig, –20 cm i diameter; soral saknas eller finns och då spridda; schizidier saknas eller runda, –0,3 mm i diameter. Apothecier vanliga, bruna, 0,5–3 mm i diameter, på ett slätt, ogrenat, räfflat skaft utan bark, –4 mm höga.

Bål C–, K+ gul, KC–, Pd+ orange, UV–; stictinsyra (dominerande), norstictinsyra (spår).

Kolonisator på störd mark. Sk–TL, a.

B. carneus men har ljusare, mindre bålar, $\pm$ fjälligt apothecieskaft och bålen har norstictinsyra som dominerande lavsubstans.

Associerade svampar/lavar: *Arthrorhaphis grisea*, *A. vacillans*, *Catolechia scabrosa*, *Cercidospora parva*, *Pyrenidium actinellum*, *Sclerococcum athallinum*, *Thelocarpon epibolum*.